

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” în procedura falimentului, - Casian Sergiu,

în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” în procedura falimentului, Casian Sergiu cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Bulicanu Vasile,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Bălți din 21 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” în procedura falimentului, - Casian Sergiu privind validarea popririi față de terțul poprit Bulicanu Vasile, ca fiind tardivă,

c o n s t a t ă :

Prin hotărîrea Curții de Apel Economice din data de 03 iulie 2013 a fost intentată procedura simplificată a falimentului față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Eximacon”, cu sediul în or. Ungheni, str. Tudor Arghezi, 68, c/f 1005609002915.

La data de 27 octombrie 2015, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, - Casian Sergiu, s-a adresat instanței de insolvență cu cerere către Bulicanu Vasile, solicitînd validarea popririi și încasarea datoriei în mărime de 290 800 lei.

În motivarea cererii respective, lichidatorul a invocat că, în rezultatul verificării documentelor contabile ale Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, a constatat că la data de 31 ianuarie 2007, de pe contul societății nominalizate, s-a transferat suma de 290 800 lei pe contul personal a lui Bulicanu Vasile.

Menționează lichidatorul că la data de 11 septembrie 2015, a expediat în adresa lui Bulicanu Vasile o notificare prin care a solicitat restituirea sumei respective, în termen de 10 zile. Totodată, adresatul a fost informat că în cazul în care, în termenul stabilit în somație, nu va achita suma datorată în mărime de

290 800 lei, lichidatorul va fi nevoit să înainteze în instanța de judecată o cerere privind validarea popririi.

Relevă lichidatorul că, necătînd la faptul că notificarea respectivă a fost recepționată contra semnătură de către Bulican Vasile la data de 08 octombrie 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție, ultimul nu a reacționat în nici un fel, fapt ce l-a determinat pe lichidator să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, - Casian Sergiu validarea popririi cu încasarea de la terțul poprit Bulican Vasile în favoarea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Eximacon”, a sumei datorate în cuantum de 290 800 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 21 martie 2016, a fost respinsă cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, - Casian Sergiu privind validarea popririi față de terțul poprit Bulican Vasile în sumă de 290 800 lei, ca fiind tardivă.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de insolvabilitate, la data de 04 aprilie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, Casian Sergiu, a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate cu remiterea pricinii la o nouă rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea hotărîrii instanței de insolvabilitate ca emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Indică că instanța de judecată nu a stabilit corect care este natura juridică a cererii depuse, aplicînd incorect în speță dispozițiile art.104 a Legii insolvabilității ce țin de anularea actelor juridice, cît și dispozițiile art.248 al aceleiași legi, ce țin de răspunderea subsidiară, or, în pct.24 al hotărîrii emise, instanța s-a expus asupra răspunderii subsidiare a lui Bulicanu Vasile, pe cînd de fapt lichidatorul a solicitat validarea popririi.

A mai invocat recurentul că, cererea de validare a popririi nu este o acțiune în judecată, și respectiv în speță nu urma a fi aplicate prevederile art.267 Cod de procedură civilă. Or, în situația în care cererea de validare a popririi ar fi catalogată ca o acțiune în judecată, instanța urma să țină cont de faptul că lichidatorul a cunoscut despre existența datoriei la data de 15 iunie 2016. Prin urmare, întrucît între părți nu a existat o convenție privind termenul de achitare a datoriei, prin somația recepționată de intimat la data de 08 octombrie 2015, lichidatorul i-a stabilit termenul de achitare, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție.

În conformitate cu art.429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cît și hotărîrile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvabilitate.

Potrivit art.8 alin.(1) din Legea insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Materialele cauzei atestă faptul că, la examinarea pricinii respective, precum și la pronunțarea hotărîrii emise pe cazul dat, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu, a fost prezent, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată (f.d.27-29). Cererea de recurs nemotivată, a fost

expediată în adresa instanței de judecată prin intermediul oficiului poștal, la data de 04 aprilie 2016, fapt confirmat prin ștampila aplicată de plic (f.d.35).

În circumstanțele relevate, recursul declarat la 04 aprilie 2016 de către lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 19 mai 2016 și respectiv 26 mai 2016, în adresa intimatului Bulicanu Vasile, a fost expediată copia recursului declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural de a depune referință în termen la recursul declarat de lichidatorul Casian Sergiu.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea hotărârii instanței de insolabilitate și remiterea pricinii la rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea Curții de Apel Economice din 03 iulie 2013, a fost intentată procedura simplificată a falimentului față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Eximacon”, cu sediul în or.Ungheni, str.Tudor Arghezi, 68, c/f 1005609002915, fiind desemnat în calitate de lichidator Casian Sergiu.

Tot actele cauzei atestă că în rezultatul verificării documentelor contabile ale Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon”, lichidatorul a constatat că la data de 31 ianuarie 2007, de pe contul societății nominalizate, s-a transferat suma de 290 800 lei pe contul personal a lui Bulicanu Vasile, fiind înaintată în adresa ultimului somația, în temeiul art.126 alin.(2) al Legii insolabilității, cu privire la achitarea datoriei, înștiințându-l despre înființarea popririi în privința acestuia și despre obligativitatea achitării datoriei în termen de 10 zile de la recepționarea somației. Însă, necătfînd la faptul că adresatul Bulicanu Vasile a recepționat somația contra semnătură la data de 08 octombrie 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție, nu a reacționat în nici un fel.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, Curtea de Apel Bălți, a ajuns la concluzia respingerii cererii lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu cu privire la validarea popririi în raport cu terțul poprit Bulicanu Vasile în sumă de 290 800 lei, ca fiind tardivă.

Întru argumentarea soluției date instanța de insolabilitate a făcut trimitere la prevederile art.267 alin.1) Cod civil, invocînd că, conform ordinului de plată nr.18 din 31 ianuarie 2007, Societatea Comercială „Eximacon” Societate cu Răspundere Limitată a transferat pe contul lui Bulicanu Vasile suma de 290 800 lei, prin urmare, termenul de prescripție extinctivă de 3 ani, în interiorul căruia urma să fie intentată acțiunea în judecată, a expirat la data de 31 ianuarie 2010, acțiunea fiind înaintată abia la 27 octombrie 2015

Prin urmare, cu referire la art.104 din Legea insolvenței, instanța a statuat că în situația în care datoria solicitată a fi încasată prin cererea de poprire datează din 2007, cerința este tardivă, deoarece a fost depusă peste termenul de 3 ani.

Instanța de recurs, analizând materialele anexate la dosar în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de insolvență a fost emisă fără a fi dată o apreciere corespunzătoare cererii supuse examinării în raport cu circumstanțele pricinii și prevederilor legale aplicabile la caz.

Așadar, în conformitate cu art.126 alin. (1), (2), (5) și (9) din Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului. În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate. Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărîrea nu poate fi executată decît după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atît pentru sumele ajunse la scadență, cît și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producîndu-și efectele numai la data cînd sumele devin scadente.

Din conținutul normei enunțate este de înțeles că sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești care sunt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente. Totodată, Legea insolvenței obligă debitorul, care înaintează cerere de validare a popririi, de a face dovada existenței creanței pe care o are împotriva terțului poprit.

Raportînd prevederile legale sus citate la circumstanțele pricinii, instanța de recurs reține că instanța de insolvență, examinînd cauza și respingînd cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu cu privire la validarea popririi ca fiind depusă tardiv, nu a stabilit cert, din punct de vedere juridic, temeinicia pretenției respective.

Or, instanța de insolvență a trecut cu vederea faptul că, la data de 05 noiembrie 2015, a fost începută urmărirea penală de către Procuratura raionului Ungheni în temeiul unei bănuieli rezonabile că a fost săvârșita infracțiunea prevăzută de art.238 alin.(2) Cod penal, pe faptul în anul 2007, factorii de decizie ai „Eximacom” Societate cu Răspundere Limitată, au beneficiat de un credit bancar în sumă de 290 800 lei acordat de Banca Comercială „Banca Socială” Societate pe Acțiuni, filiala Ungheni, iar în scopul obținerii creditului respectiv a fost prezentat contractul de vânzare-cumpărare, fără număr, din 28 decembrie 2006 conform căruia întreprinderea nominalizată supra a procurat de la persoana fizică Bulican Vasile, autocamionul de model „Ford Transit”, cu număr de înmatriculare UN AV 541, transferînd la 31 ianuarie 2007 pe contul vânzătorului suma de 290 800 lei. Pînă în prezent creditul bancar nu a fost rambursat.

Astfel, fiind ridicat de la filiala Ungheni al Băncii Comerciale „Banca Socială” Societate pe Acțiuni dosarul de creditare în baza căruia Societatea cu Răspundere Limitată "Eximacom" a beneficiat de credit, s-a stabilit că, la 30 ianuarie 2007, între B.C. „Banca Socială” S.A., reprezentată de către Slivca Ecaterina și S.R.L. "Eximacom" în persoana administratorului Stegaru Natalia, a fost încheiat contractul de credit nr.08/2007, în baza căruia Societății cu Răspundere Limitată "Eximacom", în scopul procurării utilajului frigorific, a automobilului și a materialelor de construcție, i s-a acordat un credit bancar în sumă de 550 000 lei, cu termenul de rambursare la data de 30 ianuarie 2012. La fel, din dosarul de creditare s-a mai stabilit că, la momentul acordării creditului a fost prezentat un contract de vânzare-cumpărare din 28 decembrie 2006, prin care Societatea cu Răspundere Limitată „Eximacom” procură de la Bulican Vasile un automobil de model „Ford Tranzit” la pretul de 290 800 lei.

Totodată, în cadrul urmăririi penale, s-a stabilit că în anul 2012, de către Centrul Național Anticorupție, a fost începută urmărirea penală în două cauze penale conform art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal și respectiv art.238 Cod penal pe aceleași fapte și în privința la aceeași persoană Stegaru Natalia. Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2014, Stegaru Natalia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal și condamnată la o pedeapsă sub forma de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, iar pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal - a fost achitată, din motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii.

Sub acest aspect, instanța de recurs conchide că, fără a ține cont de aceste circumstanțe, concluzia instanței de insolvență cu privire la respingerea cererii de validare a popririi ca fiind depusă tardiv poartă un caracter neclar și incert, astfel că instanța de recurs este în imposibilitatea să verifice temeinicia și legalitatea hotărîrii atacate.

Pe de altă parte, instanța de insolvență, deși face referire la faptul că datoria solicitată a fi încasată prin cererea de poprire datează din anul 2007 și constată că cererea de validare a popririi a fost depusă peste termen de 3 ani, greșit a reținut și incidența la caz a prevederilor art.104 din Legea insolvențării, care reglementează aspecte ce țin de anularea unor acte juridice și care acordă dreptul administratorului/lichidatorului de a introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării unor acte juridice încheiate de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvență.

Or, obiectul pretențiilor înaintate de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” - Casian Sergiu constituie validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit, și nicidecum declararea nulității a cărorva acte juridice, care ar impune aplicarea normei citate.

În această ordine de idei instanța de recurs menționează că este vădit neîntemeiată și eronată concluzia instanței de insolvență privind aplicarea prevederilor art.104 din Legea insolvenței în cazul respingerii cererii de validare a popririi cu ocazia omiterii termenului, or, sunt anumite condiții stabilite de legiuitor, la invocarea cărora, acțiunea poate fi respinsă în temeiul expirării termenului general de prescripție extinctivă, însă care în speța dată nu au fost determinate de instanța de insolvență, aspect ce în plus indică asupra neîntemeierii soluției adoptate.

La caz, independent de acest aspect, este evident că, pentru a determina că cererea este depusă cu omiterea termenului de prescripție, instanța de insolvență urmează să stabilească, întâi de toate, care lege este aplicabilă cu supremație litigiului dat, pentru ca în dependență de norma de drept aleasă, să stabilească cert de la ce dată acest termen a început să curgă.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de remarcat că în sensul prevederilor art.126 din Legea insolvenței, legiuitorul identifică că terțul poprit nu poate face contestație împotriva popririi, acesta având posibilitatea să-și apere poziția doar în instanța de insolvență, care la rândul său, administrând fiecare probă prezentată de părți, decide asupra validării popririi sau asupra desființării acesteia.

Pe calea de consecință, instanța de recurs relevă că această concluzie a instanței de insolvență este una pripită, nefiind confirmată prin probe concludente, or, hotărârea judecătorească trebuie să fie una convingătoare, coerentă și logică. Pentru a se atinge acest scop, analiza pe care considerentele o conțin trebuie să privească susținerile și apărările părților, în raport cu limitele legale ale fazei procesuale, în sensul de a se răspunde la acestea, iar nu de a fi obstaculate, neabordarea lor lăsând loc și la suspiciuni.

Aici instanța de recurs menționează și art.6 alin.(1) al Convenției, în sensul cărui trebuie de înțeles că instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse acesteia.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În cauză, însă, se constată că soluția primei instanțe nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pentru considerentele descrise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, a casa hotărîrea instanței de insolvabilitate și a remite pricina spre rejudecare în prima instanță.

La rejudecare, instanța urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând chestiunea supusă examinării, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Prin prisma prevederilor art. 5 alin. (9) Legea insolvabilității, se va reține că în cazul casării unei hotărîri a instanței de insolvabilitate, cu remiterea cauzei la rejudecare, rejudecarea se va face de alt complet al instanței de insolvabilitate (alt judecător).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” în procedura falimentului, Casian Sergiu.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Bălți din 21 martie 2016, în cauza intentată la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Eximacon” în procedura falimentului, Casian Sergiu cu privire la validarea popririi în raport cu terțul poprit Bulicanu Vasile, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu